

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

7/14867

Sayı : B.03.0.KGM.0.00.00.05/2010-610.01-214/2046/4544
Konu : Yazılı soru önergesi

22/99 / 2010

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

- İlgi: a) Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı ifadeli, 16/06/2010 tarihli ve A.01.0.GNS. 0.10.00.02-7/14867-23792/49203 sayılı yazı,
b) Başbakanlık Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü ifadeli, 18/06//2010 tarihli ve B.02.0.KKG.0.12/106-221-16/2705 sayılı yazı,
c) 06/07/2010 tarihli ve 1701/3463 sayılı yazı.

İlgi (a) yazınız ekinde Başbakanlığa gönderilen ve ilgi (b) yazı ile Bakanlığımızca cevaplandırılması tensip olunan, İzmir Milletvekili Bülent Baratalı tarafından Sayın Başbakan'a yöneltip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/14867 Esas Nolu soru önergesine ilişkin cevaba esas teşkil edecek bilgilerin derlenebilmesi için ilgi (c) yazımızla ek süre istenilmiş olup, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi uyarınca hazırlanan cevap örneği iki nüsha halinde ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Sadullah ERGİN
Bakan

EKLER:

- 1- Soru önergesi cevabı (2 adet)
2- 11/08/2010 tarihli ve 1541 sayılı yazı ve eki (2 adet 8 sayfa)

DAĞITIM:

Gereği:
TBMM Başkanlığına

Bilgi:
Başbakanlığa

T.C.
ADALET BAKANLIğI
Kanunlar Genel M¼d¼rl¼đ¼

Sayı : B.03.0.KGM.0.00.00.05/2010-610.01-214/2044/4542

Konu : Yazılı soru önergesi

22 / 09 / 2010

Sayın B¼lent BARATALI
İzmir Milletvekili
TBMM

Sayın Başbakan'a yöneltilip Bakanlığımız koordinat¼rl¼đ¼nde cevaplandırılması tensip olunan 7/14867 Esas Nolu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

I- Soru önergesine konu edilen hususlar hakkında herhangi bir istatistik bilginin bulunmadığı Bakanlığımız kayıtlarının incelenmesinden anlaşılmıştır.

II- Soru önergesinde yer alan hususlarla ilgili olarak, Ulaştırma Bakanlığınca hazırlanıp Bakanlığımıza iletilen 11/08/2010 tarihli ve 1541 sayılı yazı ile eki ilişikte g¼nderilmiřtir.

Bilgilerinize sunulur.

Sadullah ERGİN
Bakan

T.C
ULAŞTIRMA BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

1.1 11/07/2010

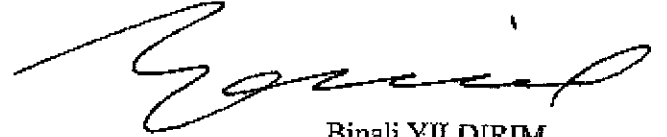
Sayı :B.11.0.SGB.0.01.00.610.01/1541
Konu :İzmir Milletvekili Sayın
Bülent BARATALI'nın
yazılı soru önergesi.

ADALET BAKANLIĞINA

İlgi: 06.07.2010 tarih ve B.03.0.KGM.0.00.00.05/2010-610.01-214/1702/3464 sayılı yazınız.

İzmir Milletvekili Sayın Bülent BARATALI tarafından Sayın Başbakanımıza yöneltilen ve Sayın Başbakanımız tarafından da Adalet Bakanımız Sayın Sadullah ERGİN tarafından cevaplandırılması istenilen 7/14867 esas sayılı yazılı soru önergesinde Bakanlığımızı ilgilendiren sorulara ait cevaplar hazırlanarak ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Binali YILDIRIM
Ulaştırma Bakanı

EK :

1) Cevap formu (3 Sayfa)

İZMİR MİLLETVEKİLİ SAYIN BÜLENT BARATALI'NIN
7/14867 SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVABI

SORULAR:

1- Son 5 yıl itibariyle ülkemiz genelinde dinleme yapılan ya da dinlenildiği ortaya çıkan kaç medya kuruluşu vardır? Bunların gazete, televizyon ve radyo olarak isimleri ile dağılımları nasıldır?

2- Bu dinlemelerin yasal dayanağı var mıdır?

3- Dinlemeler hangi kurum ya da kuruluşlar tarafından yapılmıştır?

4- Söz konusu son 5 yıllık süre içinde dinlenen ya da dinlenildiği ortaya çıkan gazeteci ve televizyoncular kimlerdir?

5- Bunlar hangi gerekçeyle dinlenmiştir? Dinlemelerle ilgili mahkeme kararları var mıdır?

6- Mahkeme kararlarıyla gerçekleştirilen dinlemeler sonunda ele geçen bilgilerin tehdit veya şantaj amaçlı kullanımını engellemeye yönelik önlemler yeterli midir?

7- Yasal dayanağı olmadan yapılan dinlemelerle ilgili olarak bugüne kadar hakkında işlem yapılan kurum, kuruluş, çete ya da kişiler var mıdır? Varsa bunlar hakkında bir işlem yapılmış mıdır?

CEVAPLAR:

Ülkemizdeki telekomünikasyon sektöründe yetkilendirmelere ilişkin düzenleme yapma görevi, İşletmecilere verilen yetkilendirmelerin denetlenmesi ve işletmecilerin hizmet sundukları telekomünikasyon şebekesinin hangi usul-esaslara göre işletileceği ve tarifelerin onaylanması gibi hususlar ile bu konuların yeniden düzenlenmesi görevleri mer'î mevzuat hükümleri çerçevesinde Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu Başkanlığı'na (BTK) aittir.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının Haberleşme Hürriyeti Başlıklı 22' nci maddesi "(Değişik: 3.10.2001-4709/7 md.) Herkes, haberleşme hürriyetine sahiptir. Haberleşmenin gizliliği esastır. Milli güvenlik, kamu düzeni, suç işlenmesinin önlenmesi, genel sağlık ve genel ahlakın korunması veya başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması sebeplerinden biri veya birkaçına bağlı olarak usulüne göre verilmiş hakim kararı olmadıkça; yine bu sebeplere bağlı olarak gecikmesinde sakınca bulunan hallerde de kanunla yetkili kılınmış merciin yazılı emri bulunmadıkça; haberleşme engellenemez ve gizliliğine dokunulamaz. Yetkili merciin kararı yirmidört saat içinde görevli hakimın onayına sunulur. Hakim, kararını kırksekiz saat içinde açıklar; aksi halde, karar kendiliğinden kalkar. İstisnaların uygulanacağı kamu kurum ve kuruluşları kanunda belirtilir." hükmünü amirdir.

Bu çerçevede, 5397 sayılı Kanun ile değişik 4/7/1934 tarihli ve 2559 sayılı Polis Vazife ve Selahiyet Kanununun Ek 7' nci maddesi, 10/3/1983 tarihli ve 2803 sayılı Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkileri Kanununun Ek 5' inci maddesi, 01/11/1983 tarihli ve 2937 sayılı Devlet İstihbarat Hizmetleri ve Milli İstihbarat Teşkilatı Kanununun 6' ncı maddesi ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 135 ve müteakip maddelerinde ve bu kanunlara dayanılarak çıkarılmış yönetmeliklerde dinlemeye ilişkin usul ve esaslar ayrıntısı ile belirlenmiştir.

5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 135' inci maddesinde;

"(1) (Değişik birinci cümle: 25/5/2005 - 5353/17 md.) Bir suç dolayısıyla yapılan soruşturma ve kovuşturmada, suç işlendiğine ilişkin kuvvetli şüphe sebeplerinin varlığı ve başka suretle delil elde edilmesi imkanının bulunmaması durumunda, hakim veya gecikmesinde sakınca bulunan hallerde Cumhuriyet savcısının kararıyla şüpheli veya sanığın telekomünikasyon yoluyla iletişimi tespit edilebilir, dinlenebilir, kayda alınabilir ve sinyal bilgileri değerlendirilebilir. ... "

(3) Birinci fıkra hükmüne göre verilen kararda, yüklenen suçun türü, hakkında tedbir uygulanacak kişinin kimliği, iletişim aracının türü, telefon numarası veya iletişim bağlantısını tespiti imkan veren kodu, tedbirin türü, kapsamı ve süresi belirtilir. Tedbir kararı en çok üç ay için verilebilir; bu süre, bir defa daha uzatılabilir. (Ek cümle: 25/5/2005 - 5353/17 md.) Ancak, örgütün faaliyeti çerçevesinde işlenen suçlarla ilgili olarak gerekli görülmesi halinde, hakim bir aydan fazla olmamak üzere sürenin müteaddit defalar uzatılmasına karar verebilir.

5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 137' nci maddesinde;

"(1) 135 inci maddeye göre verilecek karar gereğince Cumhuriyet savcısı veya görevlendireceği adli kolluk görevlisi, telekomünikasyon hizmeti veren kurum ve kuruluşların yetkililerinden iletişimin tespiti, dinlenmesi veya kayda alınması işlemlerinin yapılmasını ve bu amaçla cihazların yerleştirilmesini yazılı olarak istediğinde, bu istem derhal yerine getirilir; yerine getirilmemesi halinde zor kullanılabilir. İşlemin başladığı ve bitirildiği tarih ve saat ile işlemi yapanın kimliği bir tutanakla saptanır.

(2) 135' inci maddeye göre verilen karar gereğince tutulan kayıtlar, Cumhuriyet Savcılığınca görevlendirilen kişiler tarafından çözülerek metin haline getirilir. Yabancı dildeki kayıtlar, tercüman aracılığı ile Türkçe'ye çevrilir."

(3) 135' inci maddeye göre verilen kararın uygulanması sırasında şüpheli hakkında kovuşturmaya yer olmadığına dair karar verilmesi ya da aynı maddenin birinci fıkrasına göre hakim onayının alınamaması halinde, bunun uygulanmasına Cumhuriyet savcısı tarafından derhal son verilir. Bu durumda, yapılan veya dinlemeye ilişkin kayıtlar Cumhuriyet savcısının denetimi altında en geç on gün içinde yok edilerek, durum bir tutanakla tespit edilir. " Hükümleri bulunmaktadır.

Sayılan Kanun hükümleri çerçevesinde, telekomünikasyon yoluyla iletişimin tespiti, dinlenmesi, kayda alınması ve sinyal bilgilerinin değerlendirilmesine ilişkin kararların hangi kurumlar tarafından hangi şartlarda alınabileceği, kararların hangi mahkemeler tarafından verilebileceği, bu kararların kimler tarafından yerine getirileceği ve kayıtların kimlerin sorumluluğunda olduğu ayrıntılı olarak belirtilmiştir.

5397 sayılı Kanun ile 2559, 2803 ve 2937 sayılı Kanunlarda yapılan değişikliklerle her üç Kanuna da eklenen "Bu maddede belirlenen usul ve esaslara aykırı dinlemeler hukuken geçerli sayılmaz ve bu şekilde dinleme yapanlar hakkında 26.09.2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu hükümlerine göre işlem yapılır." hükmü uyarınca, anılan yasa maddelerinde belirtilen usul ve esaslara uyulmadan yapılan dinlemeler mahkemelerce geçerli bir delil sayılmayacağı ve bu usul ve esaslara aykırı dinleme yapanlar hakkında yasal işlem yapılacağı hükmüne bağlanmıştır.

Öte yandan;

5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 135' inci maddesinin beşinci fıkrasında; "(5) Bu madde hükümlerine göre alınan karar ve yapılan işlemler, tedbir süresince gizli tutulur."

"Soruşturmanın gizliliği" başlıklı 157'nci maddesinde; "Kanunun başka hüküm koyduğu haller saklı kalmak ve savunma haklarına zarar vermemek koşuluyla soruşturma evresindeki usul işlemleri gizlidir." şeklindeki hükümler öngörülmüştür.

5237 sayılı Türk Ceza Kanununun Gizliliğin ihlali başlıklı 285'inci maddesinde ise; "Soruşturmanın gizliliğini alenen ihlal eden kişi, bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Ancak, soruşturma aşamasında alınan ve kanun hükmü gereğince gizli tutulması gereken kararların ve bunların gereği olarak yapılan işlemlerin gizliliğinin ihlali açısından aleniyetin gerçekleşmesi aranmaz" Hükümleri bulunmaktadır.

5237 sayılı Türk Ceza Kanununun "Özel Hayat ve Hayatın Gizli Alanına Karşı Suçlar" başlıklı 9'uncu bölümündeki 132 ve 138' inci maddelerinde, kişiler arasındaki haberleşmenin gizliliğini ihlal eden ve kişiler arasındaki haberleşmenin içeriğini hukuka aykırı olarak diğer tarafın rızası olmaksızın ifşa edenler hakkında yaptırımlar düzenlenmiş, ayrıca bu suçların kamu görevlisi tarafından ve verdiği yetkiyi kötüye kullanmak suretiyle işlenmesi halinde verilecek cezanın yarı oranında artırılacağı belirtilerek 6 aydan başlayan hapis ve adli para cezaları ile cezalandırılacakları hükmüne bağlanmıştır.

5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanununun "Cezai hükümler" başlıklı 63' üncü maddesinin üçüncü fıkrasında;

"(3) Elektronik haberleşme hizmeti vermek üzere yetkilendirilmiş bulunan işletmecilerin 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun İkinci Kitabının İkinci Kısımının Dokuzuncu Bölümünde düzenlenen, özel hayata ve hayatın gizli alanına karşı suçları işlemesi halinde haklarında bu bölümde öngörülen cezalara hükmolunur. Ancak 137' nci maddeye göre yapılacak artırım uygulanır." Hükümü bulunmaktadır.

Yukarıda sayılan hükümler çerçevesinde, kayıtların saklanması ve korunmasında gizlilik ilkesi emredici bir hüküm olup, bu hususlar herkesi bağlamakta, ayrıca cezai sorumluluk da getirmektedir. Yasal olmayan dinleme yapıldığı gerekçesiyle, yasal işlem yapma görevi kamu adına görev yapan Cumhuriyet Savcılarımıza aittir.